

FISKERIRETTLEDERET
HOVEDBIBLIOTEKET

1 - MARS 1990

ÅRSMELDING 1982

FISKERIRETTLEDEREN
i Steigen og Hamarøy

KAPITEL 1 RETTLEDNINGSKONTORETS VIRKSOM OG FUNKSJON

1.1. Kontoret

Hovedkontoret ligger i administrasjonsbygget i Leinesfjord i Steigen kommune. Leinesfjord er det geografiske sentrum i kommunen, men har ingen tilknytning til fiskeriene i kommunen. Stedet har ikke havn. Kontorlokalet er på ca 20 kv.m.

I Hamarøy har fiskerirettleder ikke eget kontor (pr. 31.12.82, i skrivende stund ser det ut til å gå i orden med et mindre kontorrom i Skutvik) Betjeningen av Hamarøy kommune har derfor foregått ved at fiskerirettleder har vært i Hamarøy annen hver mandag og ellers betjent denne kommunen fra hovedkontoret i Leinesfjord.

1.2. Personalet

Fiskerirettlederkontoret i Steigen og Hamarøy er enmannsbetjent av en fiskerirettleder. I forbindelse med oppsetting av fiskermanntallet for 1983, fikk kontoret en kontorassistent for 8 uker gjennom Arbeidskontoret. Uten denne hjelpen ville det ikke vært mulig å få manntallet ut innen for den frist som forskriftene setter.

1.3. Korrespondanse

Fra fiskerikontoret er det ekspedert godt og vel 900 postekspedisjoner i 1982 iflg. postjournal. Av disse forsendelsene var flere ensartede skriv som ble sendt til mange samtidig (bl.a. i forbindelse med kursvirksomhet), slik at det reelle antall brev er langt høyere.

1.4. Viktigste arbeidsoppgaver i 1982

Foruten de daglige rutineoppgaver ved fiskerikontoret har fiskerirettleder vært beskjeftiget med følgende prosjekter :

I tiden januar - april ble det avviklet kurs i maritim VHF for fiskere i Steigen og Hamarøy. Fiskerirettleder tok initiativet til dette kurset og sto for tilretteleggingen av det. Instruktør var Terje Dahn, Bodø.

I Steigen gjennomførte 49 personer kurset og tok eksamen, mens tallet for Hamarøy var 21.

Våren 1982 besøkte fiskerirettleder avgangsklassene i ungdomsskolene og orienterte om fiskeryrket og om utdanningsmulighetene innenfor dette yrket. Denne orienteringen ble gitt til 2 klasser ved Sentralskolen i Leinesfjord, 1 klasse ved Hamarøy skole på Oppeid og 1 klasse ved Innhavet skole.

Av andre saker kan nevnes :

- innføring av Sakte fart i Grøtøyleia
- havnereglement for Nordfold og Langnesvik havn
- opprydding i merkeregistret (81 båter ble strøket i 1982)
- oppsetting av fiskermanntallet for 1983 etter de nye forskriftene. Dette arbeidet var svært omfattende og arbeidskrevende, og la besla på mesteparten av arbeidstiden i sept./okt.
- annonsekampanje for Steigen som fiskerikommune
- oppstarting av Steigen Fiskeoppdrett
- fiskemottak i Skutvik

1.6. Tjenestereiser utenfor kommunene

I 1982 var fiskerirettleder på fiskerimessa i Trondheim, og deltok dessuten på kurs i fiskerirett II i Honningsvåg. Ellers har fiskerirettleder vært 3 - 4 ganger i Bodø, bl.a. på årsmøtet i Nordland Fylkes Fiskarlag.

1.7.A. Fiskerinemda i Steigen

Andreas Nilssen ,	8082 Leines	, formann
Kåre Danielsen ,	8090 Våg	, nestformann
Per Lund ,	8084 Nordskott	
Jan A. Laxaa ,	8066 Nordfold	
Gunnar Johansen ,	8080 Bogøy	

varamenn :

Henry Selvik ,	8090 Våg	
Martin Øksnes ,	8082 Leines	
Johan Aasjord ,	8082 Leines	
Edvard Sandbakk ,	8073 Sandbakk	
Hans Kristensen ,	8083 Leinesfjord	

1.7.B Fiskerinemda i Hamarøy

Fritz Knutsen . 8294 Hamarøy , formann
Arnt Hansen . 8290 Skutvik , nestformann
Gunnar Nilsen . 8260 Innhavet
Hilmar Nicolaysen, 8290 Skutvik
Konrad Skoglund . 8294 Hamarøy

varamenn :

Egil Hopland . 8294 Hamarøy
Asmund Kristensen , 8294 Hamarøy
Atle Prytz , 8290 Skutvik,
Torleif Edvardsen , 8276 Ulvsvåg
Magnus Edvardsen , 8260 Innhavet

1.8.A. Møter i fiskerinemda , Steigen

Steigen Fiskerinemd holdt i 1982 6 møter og behandlet ialt 64 saker (herav var 29 manntallssaker) I tillegg kommer referatsaker.

1.8.B. Møter i fiskerinemda, Hamarøy

Hamarøy Fiskerinemd holdt i 1982 5 møter og behandlet 20 saker ialt (herav var 13 manntallssaker) I tillegg kommer referatsaker.

1.9.A. Viktigste fiskerinemdsaker, Steigen

Fiskerinemda i Steigen behandlet i 1982 nokså mange saker for Statens Fiskarbank. Utenom dette var den viktigste saken oppstarting av Steigen Fiskeoppdrett. Dette anlegget er nå kommet igang og ser ut til å fungere bra. Dessuten la fiskermanntallet beslag på en stor del av nemdas møtetid.

1.9.B. Viktigste fiskerinemdsaker , Hamarøy

Den desidert viktigste saken for Hamarøy Fiskerinemd var planene for nytt fiskemottak på Skutvik. Denne saken har lenge ligget i dødvannet, men i skrivende stund er byggearbeidene kommet igang, og en regner med å åpne anlegget våren 1983. Også i Hamarøy la fiskermanntallet beslag på mye tid.

1.10. Erfaring med tjenesten i beretningsåret

Ettersom dette skal være fiskerirettledernes "klagemur", kan jeg ikke unnlate å nevne at det er tungvint for en person alene å betjene 2 kommuner. Spesielt når kommunene er såpass store i omfang (Steige og Hamarøy er like store som Moskenes, Flakstad og Vestvågøy) Dessuten er kommunikasjonene mellom de to kommunene vanskelige, fer turen tar 1 time hver vei, og ferge går få turer pr. dag. For å holde kontordag i Hamarøy går det med 12 timer inkl. reisetid.

Ellers vil jeg påpeke at mangel på fiskerimiljø ved hovedkontoret er en negativ faktor i stillingen. Med en slik plassering av fiskerikontoret, har stillingen lett for å bli byråkratisk, og mindre rett mot tiltaksarbeid innen for fiskerinæringen.

Den værste arbeidsoppgave i 1982 må vel sies å ha vært oppsettingen av fiskermanntallet. Dette var kort og godt en uriasjobb for såvel fiskerirettleder som fiskerinemdene.

KAPITEL 2 SYSSELSETTING I FISKERINØRINGEN

2.1. Fiskermanntallet

STEIGEN

Krets (mottak)	Blad A	Blad B	Total	Gj.sn. alder	
				A	B
Dyping	18	15	33	50,4 år	44,3 år
Engeløy	16	13	29	54,9 år	36,6 år
Nordskott	7	12	19	62 år	48 år
Helnessund	14	60	74	68 år	46,2 år
Langnesvik	23	31	54	59,7 år	46,2 år
SUM	78	131	209	58,3 år	45,2 år

Kommentar til tabell 2.1 :

Inndelingen i kretser er foretatt etter hvilket fiskebruk / mottaksstasjon den enkelte fisker bor nærmest . I enkelte kretser er det mange fiskere som er mannskap på båter fra andre kommuner (trålere)
 Dette gjelder særlig Langnesvik (Nordfold)

HAMARØY

Krets (~~mottak~~)	Blad A	Blad B	Total	Gj.sn.alder	
				A	B
Skutvik	5	20	25	64,2 år	48,3 år
Nordbygda	11	15	26	54,9 år	49,7 år
Innhavet / Finnøy	5	8	13	53,4 år	37,8 år
SUM	21	43	64	56,8 år	46,8 år

Kommentar til tabellen :

Største konsentrasjon fiskere er det i Skutvik.
 Nordbygda omfatter områdene Buvåg, Oppeid, Tranøy og Ulvsvåg.

2.2. Sysselsetting i foredlingsleddet

STEIGEN :	Årstall	1982	1981
	årsverk	ca. 70	

HAMARØY :	Årstall	1982	1981
	årsverk	0	

2.3. Sysselsetting i oppdrettsnæringen

STEIGEN :	<u>Årstall</u>	1982	1981
	årsverk	3	2
HAMARØY :	<u>Årstall</u>	1982	1981
	årsverk	0	0

2.4. Avledet virksomhet

I Steigen er servicenettet for fiskeflåten godt og sund finnes det slipp og mek. verksted og notbøt det en bedrift som produserer hydraulisk utstyr dessuten en nyetablert servicebedrift for diesel motorer. Dessuten er det et lite motorverksted og byggeri på Engeløy.

I Hamarøy er det ingen servicevirksomhet rettet

KAPITEL 3 FISKEFLÅTEN

3.1. Merkeregistret 1982 (merkepliktige fiskefa

(tabell neste side)

HAMARØY

Lengde i M	Ant. fartøyer				Byggeår							
	Status pr. 1.1.	Avgang	Tilgang	Status pr. 31.12	Før 1929	1930-39	1940-49	1950-59	1960-69	1970-74	1975-79	Etter 1980 *
0,0 - 4,9 M	7	2	0	5					2	1	1	1
5,9 - 9,9 M	55	15	7	47			1	10	18	10	5	3
10,0 - 14,9 M	12	2	1	11	3	4	1		1	1		1
15,0 - 19,9 M												
20,0 - 29,9 M												
Over 30,0 M												
Totalt	74	19	8	63	3	4	2	10	21	12	6	15

*) I 1985 vil denne kolonnen få betegnelsen 1980-1984

STEIGEN

Lengde i M	Ant. fartøyer				Byggeår							
	Status pr. 1.1.	Avgang	Tilgang	Status pr. 31.12	Før 1929	1930-39	1940-49	1950-59	1960-69	1970-74	1975-79	Etter 1980 *
0,0 - 4,9 M	45	10	0	35	0	1	0	4	8	11	8	3
5,9 - 9,9 M	240	48	11	203	1	5	10	42	63	39	31	12
10,0 - 14,9 M	17	3	3	17	3	5	2	0	1	2	3	1
15,0 - 19,9 M	6	0	0	6	1	1	1	0	0	2	0	1
20,0 - 29,9 M	2	0	0	2	0	0	0	1	1	0	0	0
Over 30,0 M				0								
Totalt	310	61	14	263	5	12	13	47	73	54	42	17

*) I 1985 vil denne kolonnen få betegnelsen 1980-1984

3.2. Distriktsvis fordeling av fiskeflåten. Steigen

Krets	0 - 4,9 m	5 - 9,9 m	10 - 14,9 m	15 - 19,9 m	20 - 20.9	o-30
Dyping	9	20	1	0	0	0
Engeløy	7	43	1	1	0	0
Nordskott	2	20	2	0	0	0
Helnessund	10	55	7	5	2	0
Langnesvik						
Nordfold	7	65	6	0	0	0
SUM	35	203	17	6	2	0
<u>Hamarøy</u>						
Skutvik	2	18	4	0	0	0
Nordbygda	1	24	4	0	0	0
Innhavet	2	5	3	0	0	0
SUM	5	47	11	0	0	0

Komentar :

Inndeling i kretser er gjort etter samme mønster som for fiskermann-tallet.

En del av disse båtene drives i liten grad, og ville vel neppe ha "overlevd" en nøye vurdering mot merkelovens paragrafer.

Som det framgår av tabellen, er sjarkflåten den framherskende båttypen i Steigen og Hamarøy. Unntaket er Helnessund hvor det i tillegg er en del større båter.

3.3. Konesesjoner i fiske

STEIGEN : Kvalfangst : 3 båter
Loddeetrål : 1 båt
~~Loddeetrål : 1 båt~~
Sild, garn : 32 båter , 60 mannskvoter
" sn.not : 9 båter , 53 "
" l.not : 4 båter , 13 "

HAMARØY : Kvalfangst : 1 båt
Sild, garn : 14 båter , 32 mannskvoter
" sn.not : 0 "
" l.not : 0 "

Flåtens driftsform er variert avhengig av hvilken sesong og felt de driver på. I Lofotsesongen er mesteparten av flåten i Lofoten. Små båter med juksa, line og garn, og de større båtene med snurrevad. Endel båter går på Finmarka, mens sjarkene om høsten driver linefiske utenfor Steigen. Snurrevadbåtene legger om til seinot om sommeren og høsten. I Hamarøy driver dessuten endel båter kveitegarnfiske.

KAPITEL 4 FOREDLINGSLEDDET

4.1. Fiskebedriftene fordelt kretsvis

Fiskevær	Fryseri	Olje/mel	Konv.bruk	Trandamp	Lineegn. Ar	
Dyping						Mot sta
Engeløy					X	Mot sta
Nordskott	X		X		X	
Holnessund	X		X		X	
Langnesvik	X		X			Rek

I Hamarøy er det fortiden ingen fiskebruk. I Buvåg er det et mindre konvensjonelt bruk, men dette er ikke i drift. I Skutvik er et nytt konvensjonelt fiskebruk under etablering, og ventes å stå ferdig våren 1983.

4.2. Ilandført kvantum bunnfisk og skalldyr i kommunen 1981 (tonn)

STEIGEN

År	Fiskeslag					Anvendelse					Redskap					Verdi
	Torsk	Sei	Hyse	Lange brosme	Annet	Total	Fersk	Frys	Salt	Heng	Garn line	Juksa	Not/trål	Sn.vad	Annet	
1980	382	910	314	96	188	1891	172	996	511	186	616	370	685	39	181	4782
1981	694	764	132	69	259	1918	168	845	414	410	788	223	399	115	392	5632

HAMARØY

1980	114	300	14	28	57	514	60	1	52	361	358	43	104	1	7	1338
1981					5		5				5					41

Kommentar :

Når kvantum i Hamarøy er gått så drastisk ned, skyldes det at mottaksapparatet i kommunen støppet opp. Hamarøyflåten har derfor levert utenfor kommunen, blant annet i Steigen.

4.2.2. Fangstleveringer utenfor fylket av den hjemmehørende flåte.

STEIGEN 1981

Torskeartet fisk	Pelagisk fisk	Skalldyr	Total
438 tonn	1 090 tonn	0	1 528 tonn

HAMARØY

---

35 tonn	9 tonn	0	44 tonn
---------	--------	---	---------

KAPITEL 5 LÅNE- OG FINANSIERINGSKILDER

Tabell 5.1. Omsøkte og innvilgede lån i S
STEIGEN

Antall	Søknadstype	Omsøkt	Innvilget	St
1	Tilv. anlegg	134 000	130 000	C
2	Nytt fartøy	956 000	260 000	0
2	Brukt fartøy	1 090 000	140 000	0
1	Repr. skrog/motor	200 000	180 000	0
0	Ny motor	0		
2	Utstyr	235 000	135 000	0
1	Fiskeredskaper	60 000	50 000	0
	TOTAL	2 675 000	895 000	0

HAMARØY

Antall	Søknadstype	Omsøkt	Innvilget	Støn
1	Tilv.anlegg	1 040 000		
0	Nytt fartøy	0		
1	Brukt fartøy	25 000	0	
0	Rep. av skrog/motor	0		
0	Ny motor	0		
0	Utstyr	0		
00	Fiskeredskaper	0		
	TOTAL			

STEIGEN

I Steigen finnes det ingen konkrete tiltaksplaner for styrking av fiskerinæringen, beklageligvis. Det tiltaksarbeid som har vært drevet til nå har derfor vært av mer tilfeldig karakter. I Helnessund har kommunen vært med å reise et industriutleiebygg for fiskeriser-vicebedrifter (slipp og bøteri) og dessuten en mindre fiskerikai. Ellers har kommunens tiltaksarbeid bestått i å gi lån til fiskere som har investert i båter.

Steigen kommunestyre har (1979) satt opp følgende prioriteringsliste for kommunens havnekrav :

1. Mudring av innløpet til Hagbartholmen og ved Røssøy
2. Molo og bølgedemper i Helnessund
Mudring av Innersundet i Helnessund
3. Grunnfarkjetting på Nordskott og Holkestad

Når det gjelder pkt. 1, er dette blitt et stort stridsspørsmål i kommunen. Prosjektet er blitt komplisert ved de mange kryssende interesser som er involvert, så som ønsket om veiforbindelse til Burøy (over innløpet til havnebassenget ved Hagbartholmen) , verneinteresser på Hagbartholmen (kulturminner) , grunneierinteresser osv. Utfallet av denne striden er fortsatt uviss. De øvrige havnekrav i kommunen er blitt stillt i skyggen av dette prosjektet.

Fiskerinæringen har i alle tider vært en grunnpillars i Steigens næringsliv. En står imidlertid nå overfor et generasjonsskifte i næringen. Eldre fiskere legger inn årene, og ungdommen kvier seg for å overta. Skal fiskerinæringa også i framtida være en hjørnestein for Steigen, må det etter min mening satses mer bevist fra kommunens side på å legge forholdene tilrette for næringens utøvere.

Det er idag 3 fiskebruk i kommunen, det ene også filetfabrikk. Dessuten er det 2 mottaksstasjoner for fisk. Med den utvikling som har vært de senere år når det gjelder antall fiskere, kvantum og kostnader ved drift av anleggene på land, er situasjonen idag at både mottaksstasjonene og 2 av fiskebrukene har store problemer med å få lønnsom drift. Dyping mottaksstasjon tar idag imot fangster også fra

Hamarøy-fiskere. I løpet av året vil imidlertid et nytt fiskemottak bli satt igang i Skutvik. Dermed vil omlag 50% av kvantumet ved Dyping mottaksstasjon falle bort, og det er et stort spørsmål om det overhodet lar seg gjøre å drive en mottaksstasjon etter denne tid. Engeløy mottaksstasjon sliter med å få endene til å møtes økonomisk, det samme gjelder fiskebrukene på Nordskott og Langnesvik. Alle har samme problem : For få fiskere som leverer ved anleggene og dermed for lite kvantum.

I realiteten står en derfor idag overfor problemet å kunne miste 4 av 5 fiskemottak i kommunen. Sett i dette lys bør det være på høy tid å ta hele fiskerinæringen og strukturen i denne i Steigen opp til bred debatt. Spørsmålen bør stille er :

● det mulig å drive en rasjonell og lønnsom fiskerinæring i Steigen også i framtida med den struktur en har idag, dvs. flåten og mottaksanleggene spredt ?

Vil en kunne få en bedre løsning ved å konsentrere fiskeriene omkring et mindre antall fiskevær, og så ruste disse fiskeværene opp med havn serviceanlegg for flåten, fiskerikaier osv. og på denne måten stimulere til en konsentrert struktur i næringen ?

Tidligere var kombinasjonen fiske/jordbruk alminnelig i Steigen og Hamarøy, og en spredt flåte var derfor naturlig ut fra denne driftsform. Idag er situasjonen en annen. En har fått stor grad av spesialisering i både jordbruk og fiske. Videre er båtene blitt større, og kravene til god havn og serviceforhold er blitt større. Denne utvikling har også skjedd i Steigen og Hamarøy, men det kan virke som om en ikke helt har innsett dette,

Med mindre en skulle få en uventet tilgang nye fiskere, noe som er lite sansynlig, tror jeg at en blir nødt til å tenke i mer rasjonelle baner dersom en skal redde en stor del av fiskerinæringen i kommunen. Det er da nærliggende å tenke seg at Langnesvik, Helnessund, Nordskott blir rustet opp som fiskerisentra i kommunen. I tillegg vil en også få Skutvik i Hamarøy.

Når denne løsning foreslås som den mest nærliggende, skyldes det at en på disse stedene har topp moderne anlegg for mottak og videreforedling av fisk. I tillegg har en her havner, eller muligheter for å gå til havneløsninger. I Dyping er det ikke havn, og for Engeløya synes dette spørsmålet uløselig på grunn av de forhold som er nevnt

tidligere. I tillegg har en på 2 av de nevnte stedene (Helnessund og Nordskott) flere servicebedrifter for fiskeflåten. En har også på disse 3 stedene anlegg for levering av olje til flåten.

- Når det gjelder tiltak som bør settes i verk for å ruste opp disse fiskeværene, kunne en tenke seg følgende (i tilfeldig rekkefølge):
- havn for Helnessund (molo og bølgedemper, mudring av Innersundet utgår da)
  - Grunnfarkjetting og isvern på Nordskott (dette er et rimelig prosjekt som bør kunne gjøres i kommunal regi, evt. forskotteres av kommunen)
  - Fiskerikai og egne/redskapshus Nordskott
  - Egne/redskapshus Langnesvik

HAMARØY

Mangelen på konkrete tiltaksplaner overfor fiskerinæringen er også påfallende i Hamarøy. Kommunen har de siste åra vært uten fiskemottak. Dette har vært en hard belastning for fiskerne i kommunen, denne næringen er da også "på stumpene" nå. Det er imidlertid lyspunkt i sikte. Som før nevnt er et nytt mottaksanlegg under bygging på Skutvik. Det har vært mange problemer underveis for dette anlegget, enkelte av disse problemene kan synes unødvendige. Når dette anlegget åpner, er det derfor et håp at en kan oppnå et fortsatt fiskerimiljø i Skutvik.

Det er urealistisk å regne med å kunne finne grunnlag for mer enn dette fiskebruket i Hamarøy. Den nordre del av kommunen vil derfor fortsatt være avhengig av å kunne levere til bruket på Korsnes i Tysfjord.

Hamarøy kommune har ingen konsesjoner for oppdrett av fisk. Det er fra såvel kommunens side som fra endel søkere uttrykt sterkt ønske om at kommunen måtte bli tildelt en eller flere konsesjoner. Det synes imidlertid å pågå en intern debatt i kommunen, som er mer opptatt av hvor i kommunen eventuelle anlegg skal ligge, enn av å arbeide målbevisst for å få konsesjoner til kommunen. Etter min mening er denne debatt mer til skade enn til gagn for kommunen.

Leinesfjord april 1983

Harald Nilsen